

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WARSZAWA.
№ 67.
4 sierpnia 1920.

Treść: 449. Ustawa z dnia 2 lipca 1920 roku o zwalczaniu lichwy wojennej.	1172
450. Ustawa z dnia 9 lipca 1920 roku o taksie dla komorników sądowych.	1184
451. Ustawa z dnia 14 lipca 1920 roku w przedmiocie taksy tymczasowej dla pisarzy hipotecznych.	1187
452. Ustawa z dnia 15 lipca 1920 roku w przedmiocie rozciągnięcia obowiązujących przepisów o nadzwyczajnych dodatkach drożynianych dla emerytów cywilnych oraz wdów i sierot po nich na emerytów wojskowych oraz wdowy i sieroty po nich	1089
453. Ustawa z dnia 16 lipca 1920 roku zmieniająca ustawę o postępowaniu karnem dla b. zaboru austriackiego. . .	1190
454. Ustawa z dnia 16 lipca 1920 roku o dalszej emisji biletów Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej	1198
455. Ustawa z dnia 16 lipca 1920 roku w przedmiocie wewnętrznej przymusowej pożyczki państwowej	1198
456. Ustawa z dnia 16 lipca 1920 roku o rozciągnięciu na obszarze b. zaboru austriackiego podatku wojennego na nadwyżki zysków towarzystw i dochodów osób poszczególnych za r. 1919	1200
457. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Spraw Wojskowych w przedmiocie uprawnień władz wojskowych w zakresie powoływania ludności do osobistych i rzeczowych świadczeń wojennych tudzież w zakresie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego	1201
458. Rozporządzenie Ministra Zdrowia Publicznego w przedmiocie zawierania umów najmu i podnajmu mieszkań i lokali w gminie miasta Krasnegostawu	1202

449.

U S T A W A

z dnia 2 lipca 1920 r.

o zwalczaniu lichwy wojennej.

Zaopatrywanie ludności w przedmioty powszedniego użytku.

Art. 1. Przedmiotami powszedniego użytku w rozumieniu ustawy niniejszej są rzeczy ruchome, służące pośrednio lub bezpośrednio do zaspokojenia powszednich potrzeb ludzi i zwierząt domowych, jako to: żywność, ziemiopłody i odzież, przedmioty służące do opał lub oświetlenia, środki lecznicze, wyroby tytoniowe i t. p., tudzież przedmioty monopolu państwowego i przedmioty potrzeby wojennej, wreszcie surowce, półfabrykaty, maszyny i narzędzia, służące do wytwarzania przedmiotów: powszedniego użytku, monopolu państwowego i potrzeby wojennej.

Art. 2. Upoważnia się Radę Ministrów do wydawania rozporządzeń mających na celu zaopatrzenie ludności w przedmioty powszedniego użytku lub ułatwienie tego zaopatrzenia i utrzymania tych przedmiotów w stanie zdatnym do użytku, tudzież zapobiegania zwyżce cen, w szczególności: do wydawania rozporządzeń, dotyczących wyrobu, przechowywania, obrotu i konsumpcji tych przedmiotów, ich ujawnienia, pośrednictwa w obrocie temi przedmiotami, tudzież ustalania i ujawniania wysokości cen.

Takie same rozporządzenia Rada Ministrów może wydać odnośnie do koniecznych usług.

Rozporządzenia te nie mogą uchylać lub zmieniać postanowień niniejszej ustawy.

Art. 3. Prawo wydawania poszczególnych rozporządzeń może Rada Ministrów przekazać Ministrowi Aprowizacji w porozumieniu z komitetem opiniodawczym, złożonym z właściwych Ministrów oraz z delegatów organizacji społeczno-gospodarczych a mianowicie: rolniczych, przemysłowych, handlowych, rzemieślniczych i robotniczych.

Art. 4. Niestosowanie się do rozporządzeń, wymienionych w art. 2 i 3, lub zarządzeń, na ich podstawie wydanych, o ile w rozporządzeniu nie będzie przewidziana kara łagodniejsza — karane będzie w drodze administracyjnej aresztem do 6 miesięcy i grzywną do miliona marek lub jedną z tych kar.

W razie niemożności ściągnięcia tej grzywny — należy zamienić ją na areszt nie powyżej 6 miesięcy; jeśli orzeczono grzywnę obok kary pozbawienia wolności, kara aresztu, przewidziana na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny, nie może przekraczać trzech miesięcy.

Można orzec konfiskatę przedmiotów, do których przestępstwo się odnosi, bez względu na to, czyją stanowią własność.

Usiłowanie i udział karane będą narówni z dokonaniem.

Ściganie przedawania się w ciągu lat 3.

Urzędy walki z lichwą.

Art. 5. W siedzibach sądów okręgowych utworzone będą Okręgowe Urzędy walki z lichwą, których zakres działania rozciągać się będzie na obszar sądu okręgowego.

Poza siedzibą sądu okręgowego utworzone być mogą ekspozytury Urzędu walki z lichwą.

Art. 6. Główny Urząd walki z lichwą ma siedzibę w Warszawie; działalność jego rozciąga się na cały obszar, na którym obowiązuje niniejsza ustawa.

Naczelnika głównego Urzędu walki z lichwą mianuje Naczelnik Państwa na przedstawienie Ministra Aprowizacji.

Główny Urząd walki z lichwą podlega bezpośrednio Ministrowi Aprowizacji.

Art. 7. Okręgowy Urząd walki z lichwą powołany jest do:

1. wykonywania rozporządzeń, wydanych na zasadzie art. 2 i 3; w drodze rozporządzenia (art. 2 i 3) można wykonanie przekazać również powiatowym władzom administracyjnym lub innym władzom;

2. wydawania orzeczeń karnych w myśl art. 4, tudzież nakazów karnych (art. 45) i wykonywania kar, wymierzonych orzeczeniem lub nakazem karnym; w drodze rozporządzenia (art. 2 i 3) można to prawo przekazać również powiatowej władzy administracyjnej;

3. dochodzenia przestępstw, zastrzeżonych ustawą niniejszą właściwości sądowej; nie wyklucza to prawa innych władz do przeprowadzenia powyższych dochodzeń; w szczególności co do przestępstwa, przewidzianego w art. 26, dochodzenia władz skarbowych traktowane będą narówni z dochodzeniami Urzędów walki z lichwą;

4. wykonywania innych czynności określonych ustawą niniejszą lub postanowieniami szczególnymi.

Art. 8. W dochodzeniu przestępstw zastrzeżonych właściwości sądowej, Okręgowym Urzędem walki z lichwą, przysługują prawa i obowiązki władz policyjnych.

W stosunku do władz sądowych i prokuratorskich Urzędy te mają w tym zakresie te same prawa i obowiązki, jakie w postępowaniu karnosądowym mają względem sądów i urzędów prokuratorskich władze policyjne.

Na żądanie prokuratora lub sądu winny Urzędy walki z lichwą w każdej chwili udzielić im do wglądu akt, dotyczących dochodzeń w sprawach, należących do właściwości sądu, jak i dochodzeń o przestępstwa, przewidziane w art. 4.

Art. 9. Okręgowe Urzędy walki z lichwą podlegają bezpośrednio Głównemu Urzędowi walki z lichwą.

Główny urząd kieruje zwalczaniem lichwy wojennej i wykonuje kontrolę nad Okręgowymi Urzędami walki z lichwą, usuwa dostrzeżone nieprawidłowości, wyjaśnia wątpliwości, udziela wskazówek i szczegółowych instrukcji, czuwa nad wyszkoleniem podwładnych organów, rozstrzyga odwołania od orzeczeń karnych (art. 7 l. 2), gromadzi i przygotowuje materiały do wydawania rozporządzeń, przewidzianych w art. 2 i 3.

Główny Urząd walki z lichwą przedstawia wnioski w sprawie wydania rzeczonych rozporządzeń tak Ministrowi Aprowizacji, jak i za jego pośrednictwem innym Ministrom.

Art. 10. Rada Ministrów ustali na wniosek Ministra Aprowizacji organizację Urzędów walki z lichwą, tudzież etaty urzędników i funkcjonariuszy tychże Urzędów, oraz sposób mianowania tychże.

W ten sam sposób określić należy utworzenie przy Okręgowych Urzędach walki z lichwą komisji do badania cen i zysków.

Do zakresu działania tych komisji należeć będzie:

- 1) współdziałanie przy oznaczaniu cen prawnie ustalanych (taryfowych);
- 2) współdziałanie przy zatwierdzaniu cenników i kalkulacji cen, składanych w tym celu przez rolników, przemysłowców i kupców;
- 3) wydawanie opinii na żądanie sądów i innych władz.

W komisji muszą być odpowiednio reprezentowane interesy rolnictwa, przemysłu, handlu i spożywców.

Wydanie szczegółowych przepisów organizacyjnych należy do Ministra Aprowizacji w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 11. Minister Aprowizacji ustala tryb postępowania administracyjnego w sprawach o przestępstwa przewidziane w art. 4.

Przed wydaniem orzeczenia karnego należy dać obwinionemu możliwość przedstawienia swojej obrony.

Zaaresztowanie prewencyjne w tem postępowaniu (art. 4) nie jest dopuszczalne; wykonanie kary pozbawienia wolności przed prawomocnością orzeczenia nie może nastąpić.

Stronom służy od orzeczeń karnych odwołanie do Głównego Urzędu walki z lichwą; odwołanie można wykluczyć, jeśli orzeczono jedynie grzywnę nie powyżej 1.000 marek lub, na wypadek niemożności ściągnięcia teżej, areszt nie powyżej dni siedmiu.

Art. 12. Władze państwowe cywilne i wojskowe, tudzież samorządowe winny udzielać Urzędowi walki z lichwą żądanej pomocy i donosić im o przestępstwach, przewidzianych w ustawie niniejszej. W szczególności Urząd walki z lichwą odwołać się może do pomocy i współdziałania policji państwowej.

Art. 13. Każdy jest obowiązany należycie wylegitymowanym organom, działającym na zlecenie Urzędu walki z lichwą, udzielić wyjaśnień, należących do zakresu działania tegoż Urzędu, w tym samym rozmiarze, jak w postępowaniu karno-sądowym.

Osoby, nie stawające na wezwanie Urzędu walki z lichwą bez usprawiedliwionej przyczyny, będą przymusowo sprowadzone, o czem należy uczynić uprzednio wzmiankę w wezwaniu.

Art. 14. Organom, działającym na zlecenie Urzędu walki z lichwą, należy dozwolnić wstępu do pomieszczeń handlowych i przemysłowych, tudzież składów, w których znajdują się przedmioty powszedniego użytku.

Wkraczanie do mieszkań i pomieszczeń prywatnych, tudzież przeglądanie ksiąg, zapisków i dokumentów dozwolone jest jedynie na mocy szczegółowego pisemnego upoważnienia naczelnika okręgowego Urzędu walki z lichwą (kierownika ekspozytury); organy, upoważnione do przeglądania ksiąg, zapisków i dokumentów; muszą być przysięgą służbową zobowiązane do zachowania tajemnicy.

Postanowienia karne.

Art. 15. Kto bez uzasadnionej przyczyny odmawia organom, działającym na mocy zlecenia Urzędu walki z lichwą, udzielenia wyjaśnień lub wstępu do lokalu (art. 13 i 14), lub świadomie składa nieprawdziwe zeznania—ulegnie karze pozbawienia wolności do trzech miesięcy i grzywnie do 50.000 marek lub jednej z tych kar.

Art. 16. Kto w rachunkach, fakturach, księgach handlowych i innych papierach i dokumentach, mogących stanowić podstawę do obliczenia wartości lub ceny przedmiotów powszedniego użytku, świadomie umieszcza nieprawdziwe lub niezupełne dane, ulegnie karze pozbawienia wolności do 6 miesięcy i grzywnie do 100.000 marek, lub jednej z tych kar.

Surowsze postanowienia ustaw karnych dzielnicowych pozostają w mocy.

Art. 17. Kto przy nabywaniu przedmiotów powszedniego użytku żądać przez pozbywającego cenę, lub gdy tenże nie żąda określonej ceny, cenę prawnie ustaloną (taryfową) dobrowolnie podwyższa, ulegnie karze pozbawienia wolności do jednego miesiąca i grzywnie do 10.000 marek, lub jednej z tych kar.

Jeśli czyn popełniono przy nabywaniu przedmiotów powszedniego użytku celem dalszego pozbycia, winny ulegnie karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy i grzywnie do 100.000 marek, lub jednej z tych kar.

Art. 18. Kto, celem dalszego zarobkowego pozbycia przedmioty powszedniego użytku, wykupuje po drodze od ludzi, zdążających na targ, lub na targu przed urzędownie oznaczoną godziną jego rozpoczęcia, ulegnie karze pozbawienia wolności do trzech miesięcy i grzywnie do 50.000 marek lub jednej z tych kar.

Tej samej karze ulegnie, kto, celem dalszego zarobkowego pozbycia, przedmioty powszedniego użytku wykupuje od drobnych sprzedawców (handlujących).

Art. 19. Kto za przedmioty powszedniego użytku rozmyślnie żąda cen lub świadczeń wzajemnych oczywiście nadmiernych, lub kto takie ceny, świadczenia lub obietnicę tychże przyjmuje, bez względu na to, czy korzyść przyspać ma jemu, czy innej osobie, ulegnie karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy i grzywnie do miliona marek lub jednej z tych kar.

Winny ulegnie karze pozbawienia wolności od jednego miesiąca do lat trzech i grzywnie do dwu milionów marek, jeśli czynu, określonego w ustępie pierwszym, dopuścił się, będąc już poprzednio skazanym za przestępstwa, przewidziane w artykule niniejszym albo w art. 21—25 i 26 ust. 2, czy to według ustawy niniejszej, czy ustaw poprzednich, albo gdy czynem swym interesy publiczne ciężko zagroził, lub gdy nieprawny zysk, uzyskany lub zamierzony, przekracza kwotę 10.000 marek.

Art. 20. Przekroczenie cen prawnie ustalonych (taryfowych) nie stanowi samo przez się o cenie lub świadczeniach nadmiernych w rozumieniu niniejszej ustawy; gdy cen tych nie przekroczone, niema przestępstwa,

Również niema przestępstwa, gdy cena przeciętna za przedmioty tego samego rodzaju, których koszty nabycia są różne, przy uwzględnieniu przeciętnych kosztów nabycia nie jest nadmierna.

Art. 21. Karom, przewidzianym w art. 19 i na zasadach tamże wskazanych, ulegnie również ten, kto za pośredniczenie w sprawach, dotyczących obrotu przedmiotami powszedniego użytku, rozmyślnie żąda zapłaty lub świadczeń wzajemnych oczywiście nadmiernych, lub kto zapłatę taką, świadczenie lub obietnicę tychże przyjmuje, bez względu na to, czy korzyści te mają przyspać jemu, czy innej osobie.

Art. 22. Karom, przewidzianym w art. 19 i na zasadach tamże wskazanych ulegnie również ten, kto przy wymianie pieniędzy żąda zapłaty lub świadczeń wzajemnych oczywiście nadmiernych, lub kto zapłatę taką, świadczenie lub obietnicę tychże przyjmuje bez względu na to, czy korzyść przyspać ma jemu, czy innej osobie.

Art. 23. Karom, przewidzianym w art. 19 i na zasadach tamże wskazanych, ulegnie właściciel, zarządca domu, tudzież każdy posiadacz mieszkania lub innego lokalu, urządzonego lub nieurządzonego i każdy w ich imieniu działający, winny żądania lub przyjęcia za mieszkanie lub lokal zapłaty, świadczeń wzajemnych, oczywiście nadmiernych, lub obietnicy tychże.

Przy najmach, których czas trwania nie jest ściśle określony, przyjąć należy przy obliczaniu zysku (art. 19 ust. 2) wysokość rocznego czynszu.

Art. 24. Kto:

1) środki żywności czyni niezdatnymi do spożycia lub dopuszcza do ich zepsucia, aby je pozbyć z większym zyskiem;

2) w celu sprowadzenia lub utrzymania zwyżki cen lub przysporzenia sobie lub innej osobie zysku oczywiście nadmiernego, skupuje, gromadzi lub ukrywa zapasy przedmiotów powszedniego użytku lub ogranicza ich wyrób lub handel niemi;

3) ze świadomością, że działanie jego przyczynia się do zmniejszenia podaży przedmiotów powszedniego użytku, przedmioty takie niszczy, uszkadza lub czyni niezdatnymi do użytku;

4) przedsięwzięcie inne nieuczciwe machinacje, mogące wywołać lub utrzymać zwyżkę cen przedmiotów powszedniego użytku, a w szczególności bierze udział w handlu łańcuchowym (paskowym);

5) uczestniczy w zмовie lub związku, mających na celu przestępstwa, przewidziane w p. 1—4 niniejszego artykułu lub w art. 19—23 i 25;

6) innych do popełniania przestępstw w p. 1—5 niniejszego artykułu wymienionych wzywa, nakłania, do popełnienia takich przestępstw się ofiaruje lub takie zaofiarowanie przyjmuje;

7) przestępstw, przewidzianych w art. 19, 21, 22, 23, dopuszcza się po dwukrotnem skazaniu za jedno z tych przestępstw, czy to według ustawy niniejszej, czy ustaw poprzednich, lub choćby po jednorazowym skazaniu za przestępstwa, wymienione w niniejszym artykule pod 1—6—

ulegnie za zbrodnię karze ciężkiego więzienia (domu karnego) od 1 roku do lat 15 i grzywnie do dwu milionów marek.

Winny przestępstw, przewidzianych w p. 1—6, ulegnie karze ciężkiego więzienia (domu karnego) dożywotniego i grzywnie do dwu milionów marek lub karze śmierci, gdy przestępstwem swem wyrządził lub zamierzał wyrządzić szczególnie ciężką szkodę interesom publicznym, w szczególności interesom zaopatrzenia armji w czasie wojny, lub wywołał zaburzenie spokoju publicznego w większym rozmiarze, co mógł przewidzieć.

Art. 25. Karze, przewidzianej w ust. 1 artykułu poprzedzającego, ulegnie za zbrodnię również ten, kto przedmioty powszedniego użytku potajemnie, bez właściwego zezwolenia i w celach zysku zagranicę pozbywa lub dostarcza.

Jeśli wartość tych przedmiotów nie przekracza 1000 marek, winny ulegnie karze pozbawienia wolności od 1—6 miesięcy i grzywnie do 100.000 marek.

Jeśli sprawca wyrządził lub zamierzał wyrządzić szczególnie ciężką szkodę interesom publicznym — należy wymierzyć karę, przewidzianą w ust. 2 poprzedzającego artykułu.

Art. 26. Kto bez właściwego zezwolenia ze zboża, jego przetworów, ziemniaków i cukru pędzi napoje wysokokowe, ulegnie karze pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do lat dwu i grzywnie od 10.000 do 100.000 marek.

Jeśli pędzono napoje wysokokowe w celach zarobkowych, winny ulegnie za zbrodnię karze ciężkiego więzienia (domu karnego) od 1 roku do lat 15 i grzywnie od 10.000 do dwu milionów marek; tej samej karze

uleganie winny czynów, przewidzianych w art. 24 p. 5 i 6, popełnionych odnośnie do takiego przestępstwa.

Art. 27. Kto skutkiem niedbalstwa lub braku dozoru dopuścił do popełnienia jednego z przestępstw, przewidzianych w art. 16, 17 ust. 2, 19, 21—25 i 26 ust. 2, ulegnie karze pozbawienia wolności do trzech miesięcy a grzywnie do 100.000 marek, lub jednej z tych kar.

Art. 28. Usiłowanie przestępstw, przewidzianych w niniejszej ustawie, tudzież udział w tych przestępstwach, ulega karze narówni z dokonaniem.

Art. 29. Przez karę pozbawienia wolności, wymienioną w art. 15, 16, 17, 18, 19 (21, 22, 23), 25, 26, 27 należy rozumieć w byłej dzielnicy rosyjskiej i pruskiej więzienia (art. 3 ust. 3 przep. przechodnich z 7 sierpnia 1917 do kodeksu karnego z roku 1903 i § 16 niem. kod. kar. z 1871), zaś w byłej dzielnicy austriackiej ścisły areszt (§ 245 u. k.).

W byłej dzielnicy austriackiej przestępstwa, przewidziane w ustawie niniejszej, nie będące zbrodniami i zagrożone karą pozbawienia wolności powyżej 6 miesięcy, są występkami, pozostałe — przekroczeniami.

Art. 30. Przepisy ustaw karnych dzielnicowych o nadzwyczajnem łagodzeniu kary nie stosują się do przestępstw, przewidzianych w ustawie niniejszej. W wypadkach mniejszej wagi lub w razie ważnych okoliczności łagodzących, może jednak sąd karę pozbawienia wolności, przewidzianą w rozmiarze nie przenoszącym 6 miesięcy, złagodzić na areszt, karę, przewidzianą w art. 24 ust. 1 (25 ust. 1) i 26 ust. 2 złagodzić na więzienie (art. 3 ust. 3 przep. przechodnich z 7 sierpnia 1917 r. do kod. kar. z roku 1903, § 15 u. k. austr. i § 16 niem. k. k.) od sześciu miesięcy do lat pięciu, a w wypadkach art. 26 ust. 1 ograniczyć się do jednej z kar.

Kary dodatkowe, zastępcze, skutki skazania i odpowiedzialność osób trzecich.

Art. 31. W razie skazania za przestępstwa przewidziane w art. 16 — 19, 21, 22 i 24—26 ust. 2 sąd może orzec utratę prawa prowadzenia przedsiębiorstwa handlowego lub przemysłowego albo prawa trudnienia się pewnego rodzaju handlem lub przemysłem, albo prawa zajmowania się pośrednictwem na czas do lat trzech.

Art. 32. W wypadkach skazania za przestępstwa, wymienione w artykule poprzednim, tudzież w art. 23, sąd zarządzi ogłoszenie krótkiej treści wyroku w dziennikach, tudzież wywieszenie wyroku na czas do dni 14 na lokalu przedsiębiorstwa lub domu (art. 23).

Koszty ponosi skazany.

Art. 33. W wypadkach przestępstw, przewidzianych w art. 17 ust. 2 18, 19, 22, 24—26, należy orzec konfiskatę na rzecz skarbu państwa przedmiotów, do których przestępstwo się odnosi, jeśli należą do winnego, lub też konfiskatę wartości tychże przedmiotów.

Gdyby nie można ściągnąć kwoty, która stanowi równowartość podlegającą konfiskacie, należy postąpić stosownie do przepisów ustawy niniejszej o zamianie grzywny na karę pozbawienia wolności.

Sąd może orzec konfiskatę przedmiotów, do których odnosi się przestępstwo, również w wypadku, gdy nie należą do winnego, chyba że przeszły na własność poszkodowanego.

Jeśli konfiskata przedmiotów, należących do winnego, dopiero po wydaniu wyroku okaże się niewykonalną, sąd pierwszej instancji osobną uchwałą (decyzją) orzeknie konfiskatę wartości; od uchwały (decyzji), którą powziąć należy bez rozprawy, dopuszczalne jest zażalenie w ciągu dni 14

po doręczeniu uchwały, do sądu bezpośrednio przełożonego, który bez rozprawy rozstrzyga ostatecznie.

Art. 34. Obok kar za przestępstwa, przewidziane w art. 19, 21 — 24, należy orzec solidarny wszystkich uczestników przestępstwa obowiązek zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kwoty, odpowiadającej wysokości nieprawnej korzyści uzyskanej z przestępstwa.

Można również nałożyć solidarny obowiązek zapłaty kwoty, wymienionej w ustępie poprzedzającym, na osoby, nie będące uczestnikami przestępstwa, jeśli nieprawna korzyść z czynu im przypadła.

To samo tyczy się tych, którzy od osób wymienionych w ustępie 1 i 2 po dniu popełnienia przestępstwa otrzymali korzyść majątkową, jeśli dowiedzionem będzie, że osoby te w czasie nabycia korzyści o zamiarze ukrycia majątku wiedziały lub z zachodzących okoliczności tego domniemywać się musiały, lub gdy korzyść taką jako darowiznę lub spadek otrzymały; to samo odnosi się do każdego dalszego nabywcy korzyści majątkowej.

W wypadkach, przewidzianych w ust. 2 i 3, obowiązek zapłaty ograniczony będzie do wysokości otrzymanych korzyści według wartości w chwili otrzymania; jeśli korzyść otrzymano jako darowiznę, nabywca w dobrej wierze odpowiada do wysokości istniejącego jeszcze wzbogacenia.

Gdy uzyskana korzyść jest nieznaczna, można pominąć stosowanie niniejszego artykułu.

Art. 35. W wypadku, przewidzianym w ust. 1 poprzedzającego artykułu, należy w razie niemożności ściągnięcia kwoty, przypadającej na rzecz Skarbu, stosować odpowiednio przepis art. 41.

Gdy zachodzą trudności zastosowania postanowień art. 34 ust. 2 i 3, należy, nie wstrzymując wyrokowania, zastosować następnie odpowiedni przepis art. 37.

Art. 36. Osoby, względem których zachodzi odpowiedzialność, przewidziana w art. 34 ust. 2 i 3, wezwać należy do rozprawy, o ile to jest możliwe; niestawiennictwo ich nie przeszkadza orzeczeniu ich odpowiedzialności.

Są one uprawnione osobiście lub przez pełnomocnika wskazywać sądowi okoliczności ważne do oceny ich odpowiedzialności i czynić odpowiednie wnioski, tudzież żądać w tej mierze rozstrzygnięcia sądu wyższej instancji według przepisów o zaskarżeniu wyroków co do kary.

Do postępowania stosować należy odpowiednio przepisy o postępowaniu karnem.

Art. 37. Gdy ściganie winnego nie da się skutecznie, można, nie stosując art. 32 ust. 2 i 35 ust. 1, orzec samoistnie konfiskatę przedmiotów, do których przestępstwo się odnosi, lub konfiskatę wartości (art. 33), jako też postąpić w myśl art. 34.

Do powzięcia uchwały (decyzji) powołany jest sąd, który byłby właściwy do osądzenia przestępstwa w pierwszej instancji; przed powzięciem uchwały (decyzji) należy przeprowadzić potrzebne dochodzenia, nie wyłączając przesłuchań pod przysięgą przez sędziów śledczych lub sędziów pokoju (powiatowych).

Uchwałę (decyzję) powziąć należy bez rozprawy; należy jednak uprzednio w miarę możliwości dać sposobność interesowanym złożenia wyjaśnień i poczynienia wniosków osobiście lub przez pełnomocnika.

Od uchwały (decyzji) służy w ciągu dni 14 po doręczeniu zażalenie do sądu bezpośrednio przełożonego, który rozstrzyga ostatecznie przy odpowiednim zastosowaniu przepisu ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.

Art. 38. W razie skazania za przestępstwa, przewidziane w art. 24, 25 i 26 ust. 2, na karę ciężkiego więzienia (domu karnego) lub karę śmierci można orzec na rzecz Skarbu Państwa konfiskatę całego majątku skazanego, nabytego do dnia prawomocności wyroku.

Odnosnie do tego majątku postąpić należy, jak ze spadkiem bezdziedzicznym.

Od konfiskaty wolne są niezbędne ruchomości, tudzież gotówka potrzebna do utrzymania przez czas trzech miesięcy skazanego tudzież osób, które on z mocy ustawy ma obowiązek utrzymywać.

Sędzia karny ogranicza się do orzeczenia konfiskaty majątku, nie oznaczając przedmiotów, tej konfiskacie ulegających lub od niej wolnych.

Gdy orzeka się konfiskatę całego majątku, wówczas wymierzenie grzywny, tudzież orzeczenie konfiskaty wartości (art. 33), lub postąpienie w myśl ust. 1 art. 34 odnośnie do takiego skazanego jest niedopuszczalne.

Art. 39. Z powodu przestępstw, wymienionych w artykule poprzedzającym, należy zarządzić na wniosek prokuratora, odnośnie do majątku winnego, ostrzeżenie hipoteczne (adnotację), o wdrożeniu postępowania karnego, a odnośnie do majątku niehipotecznego i ruchomego zabezpieczyć konfiskatę, stosując w tej mierze odpowiednie przepisy prawa cywilnego (zabezpieczenie, tymczasowe zarządzenie).

Do postępowania stosować należy odpowiednio art. 37 ust. 2—4.

Art. 40. Konfiskata, orzeczona w myśl art. 38 uprawnia Skarb Państwa do żądania w drodze postępowania cywilnego uznania bezskuteczności:

1) darowizn, uczynionych przez skazanego po dniu popełnienia przestępstwa i w ciągu roku przed tymże dniem;

2) odpłatnego przeniesienia majątku, dokonanego przez skazanego po dniu popełnienia przestępstwa i w ciągu trzech miesięcy przed tymże dniem na rzecz krewnych linii wstępnej lub zstępnej bez ograniczenia, tudzież krewnych bocznych do czwartego, zaś powinowatych do drugiego stopnia, żony, dzieci przybranych, osób wziętych na wychowanie, tudzież osób, z którymi skazany pozostawał w związku pozamałżeńskim, chyba, że osoby te udowodnią, że w chwili nabycia majątku o zamiarze skazanego uchylecia majątku z pod konfiskaty nie wiedziały, ani z zachodzących okoliczności tego domniemywać się nie mogły; nie stanowi różnicy, czy chodzi o pokrewieństwo ślubne, czy naturalne i czy związek małżeński, uzasadniający powinowactwo nadal istnieje;

3) wszelkiego przeniesienia majątku, jeśli wykazaniem będzie, że osoby nabywające o zamiarze skazanego uchylecia majątku z pod konfiskaty wiedziały lub z zachodzących okoliczności tego domniemywać się musiały.

W wypadku p. 2—3, obowiązany do zwrotu majątku odpowiada, jak posiadacz w złej wierze; to samo dotyczy się darowizn, działywanych na rzecz osób, wymienionych w p. 2, jeśli darowiznę działywano w czasie, w tymże p. 2 określonym.

To samo dotyczy się dalszych nabywców, którzy:

1) nabyli majątek od osób, wymienionych w p. 2, jeśli sami, względem skazanego, pozostają w stosunku, określonym w tymże p. 2;

2) majątek, wymieniony w p. 1—3, nabyli od zobowiązanego do zwrotu drogą spadku lub darowizny. Jeśli korzyść otrzymano jako darowiznę, nabywca odpowiada do wysokości istniejącego jeszcze wzbogacenia, chyba, że wiedział o okolicznościach, wymienionych w p. 2, lub, zamiarze skazanego uchylecia majątku z pod konfiskaty.

Żądanie uznania bezskuteczności odnosić się może jedynie do majątku, ulegającego konfiskacie; w żadnym wypadku Skarb Państwa nie jest

obowiązany do zwrotu zapłaty lub świadczeń wzajemnych, które skazany lub dalszy pozbywca otrzymał z mocy aktu odpłatnego.

Art. 41. Grzywna, zamieniona będzie na wypadek niemożności jej ściągnięcia na areszt według słusznego uznania sędziego, jednak na czas nie dłuższy niż trzy miesiące.

Na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny, orzeczonej obok kary pozbawienia wolności, należy orzec przedłużenie tej kary według słusznego uznania sędziego, nie przekraczając jednak jej najwyższego wymiaru, przewidzianego za dane przestępstwo.

Jeżeli jednak ustawa przewiduje jako najsurowszą karę, pozbawienie wolności nie ponad 6 miesięcy, przedłużenie nastąpić może; kara zastępcza nie może jednak w połączeniu z orzeczoną karą pozbawienia wolności przekraczać podwójnego najwyższego wymiaru tejże kary, przewidzianego za dane przestępstwo.

Art. 42. Grzywny, konfiskaty, kwoty, stanowiące konfiskatę wartości (art. 33, 37), tudzież odpowiedzialność, przewidziana w art. 34 (37), obciążają majątek spadkowy.

Grzywny wpływają do Skarbu Państwa.

Art. 43. Ze skazaniem w myśl ustawy niniejszej za przestępstwa, przewidziane w art. 19, 21 — 25 i 26 ust. 2, na karę więzienia (art. 3 ust. 3 przepisów przechodnich z 7 sierpnia 1917 r. do kodeksu karnego z 1903 r.) połączone są ograniczenia praw, przewidziane w art. 30 kod. kar. ros. z r. 1903.

W byłej dzielnicy austriackiej ze skazaniem za występki i przekroczenia, wymienione w ustępie poprzedzającym, łączą się te same skutki, co ze skazaniem za przekroczenie oszustwa.

W byłej dzielnicy pruskiej można w tych wypadkach orzec utratę obywatelskich praw honorowych; w wypadkach zbrodni orzeczenie takie winno zawsze nastąpić.

Przepis niniejszego artykułu nie stosuje się, gdy karę wymierzono w myśl postanowień art. 45.

Przepisy dotyczące właściwości i postępowania.

Art. 44. Przestępstwa, przewidziane w art. 15 — 19, 21 — 27, należą do właściwości sądów.

W wypadkach, w których przepisy o postępowaniu karnem przewidują zasięganie opinii znawców, winien sąd lub Urząd walki z lichwą zasięgnąć z urzędu lub na wniosek stron zdania komisji dla badania cen i zysków.

W sprawach zastrzeżonych właściwości sądów okręgowych, rozstrzygać należy o winie i karze we wszystkich instancjach w składzie trzech sędziów państwowych, z których jeden przewodniczy; przepisy dzielnicowe o wyrokowaniu przez sędziego jednoosobowego mają zastosowanie.

Art. 45. W sprawach o przestępstwa, przewidziane w art. 15, 16, 17, 18, 19 ust. 1, w art. 21 — 23, o ile zagrożona jest kara w myśl ustępu 1 art. 19, tudzież w art. 25 ust. 2 i 27 może Okręgowy Urząd walki z lichwą (administracyjna władza powiatowa art. 7) wydać pisemny nakaz karny, jeśli uważa za dostateczną karę aresztu do jednego miesiąca i grzywnę, lub jedną z tych kar.

W nakazie karnym można również orzec konfiskatę przedmiotów lub wartości (art. 33); stosowanie art. 34 i 37 w drodze nakazu jest niedopuszczalne.

W wypadkach, wymienionych art. 33 ust. 2 i 41 należy orzec areszt na czas, nie przewyższający nigdy dwu miesięcy.

Sąd może przed wdrożeniem postępowania karnego skierować sprawę do Okręgowego Urzędu walki z lichwą (powiatowej władzy administracyjnej); nie dotyczy to spraw, przekazanych sądowi przez prokuratora.

Art. 46. Nakaz karny wydać należy bez przeprowadzenia formalnej rozprawy; przed orzeczeniem kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary zastępczej, należy dać obwinionemu możność przedstawienia swojej obrony. Okręgowy Urząd walki z lichwą może w wyjątkowych wypadkach zwracać się do sędziów pokoju (powiatowych) o przesłuchanie świadków i biegłych pod przysięgą, jeśli istnieją dostateczne podstawy do mniemania, że jedynie tą drogą można dowiedzieć się prawdy.

Szczegółowe przepisy o postępowaniu wyda Minister Aprowizacji w drodze rozporządzenia w porozumieniu z właściwymi Ministrami.

Na żądanie prokuratora należy w poszczególnym wypadku przekazać sprawę do postępowania sądowego.

Art. 47. Nakaz karny zawierać winien oznaczenie osoby skazanej, krótkie określenie przestępstwa, wskazanie dowodów winy i przepisu prawnego, będącego podstawą orzeczenia, określenie kary, tudzież uwiadomienie skazanego o przepisie art. 48, 49 i 50.

Nakaz karny należy doręczyć przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o doręczaniu w sprawach karno-sądowych.

Wydanie nakazu przerywa przedawnienie ścigania.

Art. 48. Wydanie nakazu karnego po wszczęciu postępowania w sądzie jest niedopuszczalne; nakaz taki nie staje się prawomocnym i nie wstrzymuje dalszego postępowania sądowego.

Wszczęcie sądowego postępowania po wydaniu nakazu karnego jest niedopuszczalne i wyrok, wydany w takim postępowaniu, nie staje się prawomocnym; nie dotyczy to spraw, w których wydanie nakazu karnego było niedopuszczalne (art. 45 i 46 ust. 3).

Art. 49. Przeciw nakazowi karnemu może skazany wnieść ustnie lub na piśmie sprzeciw do urzędu, który nakaz wydał, w ciągu dni trzech po doręczeniu, w przeciwnym bowiem razie nakaz staje się prawomocny i ulega wykonaniu; wystarczy — jeśli w ciągu trzech dni po doręczeniu nakazu sprzeciw nadano na pocztę.

Ze sprzeciwem połączyć można prośbę o przywrócenie terminu.

Sprzeciw należy w ciągu dni trzech wraz z aktami przesłać właściwemu sądowi.

Art. 50. Sprzeciw, wniesiony przez osobę, której to prawo nie służy, tudzież sprzeciw spóźniony odrzuci władza, która nakaz karny wydała.

Przeciw decyzji można wnieść zażalenie (art. 49 ust. 1).

Art. 51. Gdy sprzeciw na czas wniesiono, sąd właściwy oznaczy rozprawę tak, jakby nakazu karnego nie wydano.

Sąd wyznaczy również rozprawę, gdy dopuści przywrócenie terminu lub dojdzie do wniosku, że sprzeciw niesłusznie odrzucono; przed rozstrzygnięciem prośby o przywrócenie terminu lub zażalenia na odrzucenie sprzeciwu, tak sąd, jak i urząd, który nakaz wydał, może wstrzymać wykonanie nakazu.

Wymierzając karę, sąd nie jest ograniczony wymiarem, zastosowanym w nakazie karnym.

Art. 52. W byłej dzielnicy rosyjskiej:

1) sprawy o występki, przewidziane w art. 15, 16, 17, 18, 19 ust. 1, w art. 21, 22 i 23, o ile wymierzyć należy karę w myśl ust. 1 art. 19, w art.

25 ust. 2, 27, należą do właściwości sądów pokoju; w sprawach tych nie stosują się ograniczenia, przewidziane w części 2 art. 2 przepisów przechodnich do ustawy postępowania karnego z 7 sierpnia 1917 r.;

2) w sprawach o przestępstwa, przewidziane w ustawie niniejszej, śledztwo wstępne zarządzić można jedynie w wypadkach wyjątkowych; celem stwierdzenia, czy istnieje dostateczne podejrzenie do wniesienia oskarżenia, może prokurator przeprowadzić niezbędne dochodzenia, zwracając się także do sędziów śledczych i sędziów pokoju o przedsięwzięcie szczególnych czynności śledczych, a w miarę potrzeby przesłuchań pod przysięgą;

3) jako środek zapobiegawczy stosowany być może areszt lub środek łagodniejszy; odnośnie do środków zapobiegawczych należy w toku dochodzeń prokuratorskich stosować odpowiednio przepisy o środkach zapobiegawczych w toku śledztwa wstępnego, zwracając się w tej mierze do właściwego sędziego śledczego;

4) akt oskarżenia zastąpiony być może wnioskiem o zarządzenie rozprawy; wniosek winien zawierać okoliczności, wymienione w art. 520 ust. 1 — 3 i 5 u. p. k., tudzież wymienienie osób, które do rozprawy wezwać należy;

5) terminy przewidziane w art. 557, 560 i 575 u. p. k. skraca się do dni trzech;

6) oskarżonemu nie służy zażalenie, przewidziane w art. 527 u. p. k.;

7) jeśli zachodzi obawa uchylenia się świadków lub biegłych od stawienia, można zabezpieczyć ich przybycie, wydając władzom policyjnym zlecenie czuwania nad stawieniem się tych osób do sądu; osoby wezwane można każdej chwili do rozprawy przymusowo sprowadzić;

8) w razie koniecznej potrzeby mogą być odczytane akta dochodzeń;

9) ogłoszenie wyroku motywowanego winno nastąpić w ciągu dni siedmiu po ogłoszeniu sentencji;

10) wyroki sądów okręgowych są ostateczne i mogą być zaskarżone jedynie przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o zaskarżeniu wyroków w drodze kasacji;

11) wyroki sądów okręgowych, wyrokujących w drugiej instancji, są prawomocne;

12) termin do wniesienia apelacji i kasacji wynosi dni 8;

13) względem osób, skazanych nieprawomocnie na karę pozbawienia wolności przynajmniej przez trzy miesiące, należy stosować areszt jako bezwzględny środek zapobiegawczy;

14) przedmioty, mogące ulec konfiskacie, należy jeszcze w toku postępowania sprzedać po cenach, oznaczonych przez naczelnika okręgowego Urzędu walki z lichwą (kierownik, ekspozytury), jeśli dalsze przechowywanie tych przedmiotów mogłoby je narazić na zepsucie; w toku postępowania sądowego sprzedaż zarządzi sąd (prokurator w toku dochodzeń prokuratorskich), zresztą naczelnik Okręgowego Urzędu walki z lichwą (kierownik ekspozytury); przeciw zarządzeniu niema zażalenia; uzyskana cena wstępuje w miejsce przedmiotu;

15) w toku postępowania sądowego można zarządzić sprzedaż przedmiotów powszedniego użytku, mogących ulec konfiskacie, jeśli dłuższe wycofanie ich z obiegu utrudnić może zaopatrzenie ludności w owe przedmioty; decyzja sędziego śledczego, powzięta w toku śledztwa wstępnego, ulega wykonaniu po prawomocności; termin jej zaskarżenia wynosi trzy dni; decyzja sądu okręgowego nie ulega w żadnym wypadku zaskarżeniu.

Art. 53. W byłej dzielnicy austriackiej:

1) należy stosować odpowiednio przepisy p. 2, 3, 7, 13, 14, 15 poprzedzającego artykułu;

2) akt oskarżenia zastąpić można wnioskiem o zarządzenie rozprawy głównej; wniosek zawierać winien okoliczności, wymienione w § 207 p. 1—4 p. k., przytoczenie środków dowodowych, których prokurator zamierza użyć i przytoczenie osób, które do rozprawy wezwać należy;

3) sprzeciw przeciw aktowi oskarżenia jest niedopuszczalny;

4) odwołanie od kary jest dopuszczalne bez względu na to, czy nadzwyczajne złagodzenie kary nastąpiło lub nie nastąpiło.

Postanowienia przechodnie.

Art. 54. Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą: dekret z 5 grudnia 1918 r. (Dz. Pr. № 19 poz. 50), tudzież dekret z 11 stycznia 1919 r. (Dz. Pr. № 7 poz. 109), obowiązujące w byłej dzielnicy austriackiej rozp. ces. z 24 marca 1917 r. (Dz. p. p., № 131), tudzież rozporządzenie Tymczasowego Komitetu Rządzącego we Lwowie z dnia 27 grudnia 1918 r. (33 Prez. i 36 Prez.) o zwalczaniu lichwy towarowej i lichwy robocizny i w sprawie powołania do życia Urzędu do zwalczania lichwy towarowej i lichwy robocizny (Gazeta Lwowska № 4/19) wreszcie dekret z 30 stycznia 1919 (Dz. Pr. № 11 poz. 130) i przepisy byłej dzielnicy austriackiej dotyczące karania przez władze i sądy skarbowe potajemnego wyrobu ze środków żywności płynów wysokokowych.

Do przestępstw, popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosować należy przepisy dotychczas obowiązujące, o ile nie są surowsze; przepisy ustawy niniejszej, dotyczące trybu postępowania, będą do tych spraw zastosowane, chyba że wyrok pierwszej instancji zapadł przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

Art. 55. Rozporządzenia, wydane na zasadzie ces. rozp. z 24 marca 1917 (Dz. p. p. № 131), tudzież dekretu z 11 stycznia 1919 Dz. Pr. № 7 poz. 109, o ile mogły być wydane na zasadzie przepisów ustawy niniejszej przez Radę Ministrów (Ministra Aprowizacji), zachowują nadal moc prawną, dopóki nie zostaną uchylone w sposób, przewidziany w art. 2 i 3; przekroczenia tych rozporządzeń będą karane w sposób, określony dotychczasowymi przepisami, o ile czyn ten niniejszą ustawą nie jest zastrzeżony właściwości sądów.

Art. 56. Aż do ustanowienia okręgowych Urzędów walki z lichwą (art. 5) dotychczasowe Urzędy do walki z lichwą i spekulacją utworzone na podstawie dekretu z 11 stycznia 1919 r. Dz. Pr. № 7 poz. 109, wykonują obowiązki, nałożone niniejszą ustawą na Okręgowe Urzędy walki z lichwą.

Art. 57. Rada Ministrów na wniosek Ministra byłej Dzielnicy Pruskiej oznaczy w miarę potrzeby dzień, w którym ustawa niniejsza wejdzie w życie w miejsce rozporządzenia Rady Związkowej z dnia 8 maja 1918 r. (Dz. p. p. str. 395) tudzież innych przepisów, uchylonych ustawą niniejszą, bądź na całym obszarze byłej dzielnicy pruskiej, bądź na poszczególnych jej obszarach; określi przepisy, dotyczące organizacji i właściwości władz, powołanych do orzekania w sprawach o przestępstwa, przewidziane w ustawie niniejszej, tudzież określi tryb postępowania.

Rada Ministrów może na wniosek Ministra byłej Dzielnicy Pruskiej przed wprowadzeniem niniejszej ustawy w owej dzielnicy wydać w drodze rozporządzenia przepisy, dotyczące trybu postępowania sądowego w sprawach o przestępstwach nadmiernego podnoszenia cen i lichwy wojennej.

Wykonanie ustawy.

Art. 58. Wykonanie tej ustawy należy do Ministra Aprowizacji, Sprawiedliwości, Przemysłu i Handlu, Spraw Wewnętrznych, Skarbu, tudzież Ministra byłej Dzielnicy Pruskiej.

Marszałek:

Trąpczyński

Prezydent Ministrów:

W. Grabski

Minister Aprowizacji:

St. Sławiński

Minister Skarbu:

w z. R. Rybarski

Kierownik Ministerstwa Sprawiedliwości:

Dr. J. Morawski

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:

W. Kucharski

Minister Przemysłu i Handlu:

W. Chrzanowski

Kierownik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

J. Kuczyński

450.

U S T A W A

z dnia 9 lipca 1920 roku

o taksie dla komorników sądowych.

Art. 1.

1. Komornicy pobierają:		mk. fen.
a) za założenie akt		3 —
b) za sporządzenie w dwóch egzemplarzach wezwania, za- wiadomienia dla doręczenia stronie, wierzycielowi, dłuż- nikowi albo innej osobie		2 —
c) za doręczenie		1 —
d) za sporządzenie ogłoszeń o licytacjach ruchomości lub nieruchomości, za każdy egzemplarz		1 —
e) za wystawienie każdego egzemplarza ogłoszeń o licy- tacji		1 —
2. Za zajęcie albo opis nieruchomego majątku komornik pobiera:		
jeżeli wartość nieruchomego majątku nie przekracza 1.000 mk.		15 —
jeżeli wartość nieruchomego majątku nie przekracza 2.000 mk.		20 —
jeżeli wartość wynosi od 2.000 mk. do 25.000 mk., od każdyh 1.000 mk. ponad 2.000 mk		2 —